

Стојиш испред ученичког улаза у нашу школу. Велики је одмор. Док са пријатељима и пријатељицама стојиш и причаш, изненада примећујеш како крај самог улаза у школу стоји један човек. Обучен је у плаво одело, какво су осамдесетих година носили радници на грађевинама. Иако је дан, примећујеш да у руци држи упаљен фењер на гас, чија се слаба светлост једва назире иза почађалог стакла. Зачуђено га посматраш и одједном схваташ да и он гледа у тебе. Слободном руком даје ти знак да приђеш.

Окрећеш се на другу страну и настављаш разговор са пријатељима, правећи се да га не примећујеш

Прилазиш човеку

Пре него што си ишта могао да кажеш човек ти се обратио речима: „Знао сам да ћеш доћи“. Видиш да има проседу, разбарушену косу и доброћудне, љубопитљиве очи. Глатко је обријан. „Знам да сада желиш да питаш због чега сам те позвао, али можда је боље да то сам погледаш.“ Рекавши ово пружа ти почађали фењер.

Кажеш: „Извините, ово је све јако чудно, не желим да даље комуницирам са Вама!“ и одлазиш

Узимаш фењер

Неко време држиш збуњено фењер у руци, а онда ти он даје знак да га подигнеш испред лица. Чиниш то, а испред твојих очију почиње да се догађа чудо! Школа и твоји пријатељи почињу да бледе и претварају се у пукe обресе, сенке, које промичу као у немом филму, жагор и граја школског дворишта замире, али зато савршено јасно иза њих, видиш како се на обронку Звездарског брда, иза школе, уздиже велика камена палата, чија је једна страна, начичкана лучним прозорима, као велики зид окренута теби.

Бацаш фењер и бежиш што даље

Одлучујеш да наставиш и откријеш каква се тајна крије иза свега овога

„Шта сам управо видео?“, питаш збуњено човека, „Какав је то грађевина?“. „То је римска градска вила (villa urbana). Богати Римљани су поред градова подизали овакве грађевине, како би, далеко од градске гужве, а опет недалеко од благодети цивилизације могли да воде пријатан живот. Један угледни становник Римског царства подигао је ову палату на обронцима Звездарског брда. Ти заправо гледаш у своју школу скоро две хиљаде година уназад.“

Коначно одлучујеш да је ово превише, бацаш лампу и бежиш

Храбро одлучујеш да останеш и питаш необичног човека ко је он и шта у ствари хоће

„Моје име је дугачко и веома старо“, рекао је човек некако тајанствено, „и не бих могао да ти га брзо преведем на разумљив начин. Можда би језиком садашњег времена могао да ме зовеш Бранимир, ако то име још увек чува своје значење.“, додаде, видевши да се помало смејулиш на његов назив. „У сваком случају, није моје име, већ моја улога оно што је битно у овој причи. Ја сам Чувар, а светиљка, коју држиш у руци је Светиљка Времена. И дошао сам сада и овде да те замолим да ми помогнеш.“

Одлучујеш да помогнеш Бранимиру

Мислиш да је то ипак превише за тебе, захваљујеш се на указаном поверењу, враћаш фењер и одлазиш

Желиш да га упиташ зашто је од свих могућих људи на овом свету изабрао баш тебе

„Нисам ја изабрао тебе“, каже Бранимир, „ти се изабрао сам. Од свих људи на овом свету, само си ти био у стању да ме видиш. Попут старог Диогена, лутао сам неколико хиљада година тражећи човека, али ти си једини који је на мене обратио пажњу.“

Желиш да сазнаш ко је стари Диоген

Одлучујеш да помогнеш Бранимиру

„Како могу да вам помогнем?“, питаш, схватајући да се у овом тренутку твој живот мења на необичан и непредвидив начин.

„На много начина.“, рече Бранимир. „Али у овом тренутку можеш да ми помогнеш тако што ћеш поћи са мном у ону кућу на брегу и открити једну тајну.“

У једном тренутку, кроз главу ти је прошло хиљаду мисли. Овај чудни човек, његова светиљка, кућа стара хиљаде година... Осећаш како се у теби буди жеља за пустиловином и потреба да пођеш у непознато. Али само кажеш: „Врло радо, али како бих ја могао да вам помогнем? Ја сам само ученик, чак не ни превише добар, а уосталом, Техноарт и није нека не знам како озбиљна школа. Па ја чак не знам ни језик који се у то време говорио!“

„Када дођемо у то време, говорићеш и разумети језик тадашњих људи, као што сада говориш свој“, рече Чувар, који се представио као Бранимир, „није језик оно што ће нам предстаљати прави изазов, већ нешто друго.“

Твој упитни поглед тера Бранимира да настави

„Замисли овако“, рекао је после кратке паузе, „Време је нешто што пролази. А све што пролази има свој почетак и свој крај. Као и људски живот. Као и кретање звезда на небу. Почетак времена је почетак свега што постоји, а његов крај био би истовремено и крај свих ствари. Међутим, као што дан не би могао да постоји без ноћи и живот без смрти, тако и време не би

могло да постоји да се са његове друге стране не налази Вечност. Као чигра која се окреће око своје непокретне осовине. Све што пролази мора у себи садржати делић трајног. Без тог делића вечности, не би било ничега да се креће и мења у времену. Да ли можеш да ме разумеш?“

Несигурно климнеш главом

Бранимир је наставио „Као што постоје светлост и тама, зрак Сунца и сенка, лепо и ружно, истина и лаж, тако постоје и добро и зло. Циљ добра је да што више вечитог сачува у времену које пролази, циљ зла је да време потпуно одвоји од вечности и од бескрајне лепоте свега остави само празну љуштuru вечног враћања истог. Време ће престати да постоји оног тренутка када изгуби везу са оним што је вечно, када ружно и лепо, лаж и истина, добро и зло постану исто. Време у коме се сада налазимо, твоје време, је врло близу тог тренутка. Зато сада морамо да се вратимо назад и откријемо тајне које су нам остављене у давнини за случај да ствари пођу по злу и наши непријатељи успеју да остваре свој мрачни наум.“

Желиш да питаш ко су ти непријатељи

Настављаш за Бранимиром

„Не могу да ти сада говорим о њима, али се надам да ћеш моћи да их препознаш када за то буде дошло време. Довољно је да знаш, да они и ми гледамо на свет очима толико различитим да нам он ни једног тренутка не изгледа исто. Али доста о томе. Време је да кренемо у причу.“

Крећеш за њим

Бранимир узима од тебе стари фењер и руком даје знак да га пратиш. Док корачате ка улазу у школу, сумрачни дан и зграда Техноарта нестају као магле, а пред тобом се развија ведар и сунчан дан. Стојиш на путељку који се протеже по дивној цветној ливади. Звездарско брдо, или како год се сада зове, благом стрмином успиње се према обронку, који готово у потпуности покрива велика четвороугаона грађевина, која би, да нема велике прозоре окренуте споља, подсећала на тврђаву. За тренутак, осетиш додир влаи траве на својим стопалима, а онда схватиш да више немаш обућу са чарапама, већ су ти голе ноге одевене у кожом увезане сандале. Твоја јакна претворила се дугу, необичну хаљину обмотану великим чаршавом, али ти је из неког разлога десно раме остало голо. Тада примећујеш, да је и Бранимир одевен на сличан начин као ти, само што његово лице сада краси лепо негована брада. Уместо чађавог фењера, у руци му је мала, керамичка светиљка, која те помало подсећа на Аладинову лампу.

Можда би било корисно да овде прочиташ нешто о римским лампама

<http://politikin-zabavnik.co.rs/pz/tekstovi/si%D1%98am-bogovima-i-ljudima>

Збуњено гледаш у Бранимира

„Немој се чудити“, рече Бранимир, „ако смо у времену Римљана, треба да се облачимо као Римљани. Одећа коју носимо зове се палијум (pallium) и у Риму је позната као одећа философа. У овом случају, она ће бити твоја улазница.

„А сад – на задатак! Ова кућа припада угледном римском сенатору **Квинту Есенцију Фирмилијану**. Он је богат и необичан човек. Читав живот посветио је прикупљању древних и ретких списа. Његова библиотека јединствена је у **Сингидунуму**, како се Београд зове у доба антике. Али још важније од његове библиотеке је знање, које је стекао у свом дугом животу. Он је, на својим путовањима открио једну тајну, и твој задатак је да га убедиш да ти је повери, пре него што Сингидунум буде уништен у најезди Хуна. Ми немамо много времена, зато те молим, да када једном тамо уђеш пазиш шта говориш и шта радиш! Ја, на жалост, нећу моћи да идем с тобом.“

Желиш да питаш каква је то тајна и зашто он неће ићи с тобом

Одлазиш према кући

„Ја не знам шта је та тајна, јер је то људска тајна. Знам само да је важна за опстанак људи. Ја заправо и не могу и не смем да је знам, јер је Чувару забрањено да се својеволјно меша. Ја те нисам тражио од своје воље, већ сам био послат да те нађем и овде доведем. А сада ћу остати овде и чекати да те вратим. Успео или не у своме задатку са Квинт Есенцијем, мораш ме наћи, јер ћеш у противном, бити изгубљен.“

Одлазиш према кући

Пошто ти је Бранимир рекао да треба да се вратиш и потражиш га када све завршиш, махнеш му руком и успињеш се падином према улазним вратима. Гломазна капија је, зачудо, отворена. Одмах како си ушао пред тобом се указује велико унутрашње двориште са базеном у средини. Иза њега се види пролаз, а иза њега велика башта пуна биљака. Око базена и баште налази се мноштво врата која воде у унутрашње просторије. Неколико људи одевених у кратке хаљинице врзма се около послујући.

Како би могао боље да се снађеш у том времену, било би корисно да прочиташ нешто о одећи Старих Римљана и њиховим кућама

<https://modanekadisad.wordpress.com/istorija-kostima-u-slikama/anticki-kostim/1804-2/>

<https://uzicanstveno.rs/kaleidoskop-cat/svi-putevi-vode-u-rim-zivot-u-imperiji/>

Један од људи, са повеликим керамичким крчагом у рукама, угледао те је и прилази.

Питаш: „Извините господине, да ли бисте можда могли да ме упутите Квинту Есенцију Фирмилијану?“

Заповедним гласом кажеш: „Тражим господара!“

Човек те врло чудно посматра, а затим главом климне према кући. „У таблинуму (tablinum) је“ и оде као да га уопште не занимаш. Имаш утисак да је љут. Базаш по кући, где те сви гледају са чуђењем и ниподаштавањем. На крају, иза једне завесе приметиш лепо осликану просторију крај пролаза између базена и дворишта. Један стари човек седи за столом и проучава свитак. Његова као снег бела, проређена коса ошишана је на кратко. Нема браду. Подиже главу и нестрпљиво пита: „Ја сам Квинт Есенције Фирмилијан! Ко сте ви?“

Кажеш да си дошао из другог времена, како би од њега сазнао велику тајну

Кажеш да си млади философ, који би волео да учи од њега

„Разумем господине“, каже човек поклањајући се пред тобом. „Ја ћу Вас одвести.“, рече и оставља крчаг са стране. Води те према пролазу у башту до једне собе са десне стране. Размиче завесу и са поклоном и поштовањем у гласу обраћа се неком унутра. „Господару, један млади философ тражи да Вас види.“ Са друге стране завесе, чује се сув, шкрипав глас. „Нека уђе!“, каже строго.

Улазиш

„Једна од највећих лажи у које су људи у времену у коме живиш поверовали, је лаж да су људи у претходним временима били заостали и прости. Ова лаж била је потребна да би људи неког доба могли лакше да поверују да су они најсавршенија бића која постоје и да су у свему што раде у праву. „Пропаст претходи охолост“, написано је у Псалмима. Многа знања претходних векова сакривена су или уништена, а многа злоупотребљена и изопачена на најстрашнији могући начин. Али они који знају, могу да протумаче и разумеју оно што је било. У овој кући на брегу налази се један документ, који је Квинт Есенције купио од једног каравана са Истока.

Можда би било корисно да овде прочиташ нешто о римским лампама

<http://politikin-zabavnik.co.rs/pz/tekstovi/si%D1%98am-bogovima-i-ljudima>

Одећа

<https://www.ancientjewreview.com/articles/2017/8/31/fashion-for-the-wise-philosophy-clothing-and-competition-in-late-antiquity>

http://penelope.uchicago.edu/Thayer/E/Roman/Texts/secondary/SMIGRA*/Pallium.html

Становање

<https://latinaantiquitas.wordpress.com/2015/06/16/kako-su-rimljani-stanovali/>

<http://kulturaantickogrima.blogspot.com/2013/11/stanovanje-u-antickomrimu-rimska-kuca.html>